

A. Rudzińska

Polskie Towarzystwo Socjologiczne w roku 1964

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 19/2, 163-168

1966

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

POLSKIE TOWARZYSTWO SOCJOLOGICZNE W ROKU 1964

W roku 1964 do Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Socjologicznego wchodził następujący członkowie: prof. dr Nina Assorodobraj, przewodnicząca, doc. dr Stefan Nowak — zastępca, doc. dr Adam Podgórecki — sekretarz, dr Zygmunt Pióro — skarbnik; w składzie rozszerzonego Prezydium znaleźli się: prof. dr Paweł Rybicki, doc. dr Zygmunt Bauman, doc. dr Jan Lutyński, doc. dr Janusz Ziółkowski. Ponadto w skład Zarządu wchodził: prof. dr Maria Ossowska, prof. dr Józef Chałasiński, doc. dr Antonina Kłoskowska, prof. dr Stefan Nowakowski, prof. dr Jan Szczepański. Po Walnym Zgromadzeniu w r. 1965 Zarząd przedstawia się następująco: przewodnicząca — prof. dr Nina Assorodobraj, zastępca doc. dr Stefan Nowak, sekretarz — doc. dr Adam Podgórecki, skarbnik — doc. dr Maria Hirszowicz. W skład Prezydium wchodzi: prof. dr Paweł Rybicki, prof. dr Jan Szczepański, doc. dr Antonina Kłoskowska, doc. dr Zygmunt Bauman. Pozostali członkowie Zarządu to: prof. dr Maria Ossowska, prof. dr Józef Chałasiński, prof. dr Stefan Nowakowski, doc. dr Bogusław Gałęski, doc. dr Jan Lutyński, doc. dr Janusz Ziółkowski, doc. dr Jan Turowski.

W dniu 31 XII 1964 r. Polskie Towarzystwo Socjologiczne liczyło 441 członków, co oznacza wzrost w ciągu roku o 73 osoby. Terenowy podział przedstawia się następująco: w Warszawie — 207 osób, w Krakowie wraz z Katowicami — 50 osób, w Lublinie — 28 osób, w Łodzi — 49 osób, w Toruniu, gdzie powstał nowy Oddział w roku 1964, 27 osób, w Poznaniu — 60 osób, we Wrocławiu — 20 osób.

W Warszawie istnieją trzy sekcje przedmiotowe, obejmujące swą działalnością cały kraj. Są to: Sekcja Socjologii Prawa z przewodniczącym doc. drem A. Podgóreckim, Sekcja Socjologii Medycyny z doc. dr med. Magdaleną Sokołowską oraz Sekcja Socjologii Pracy i Przemysłu pod kierunkiem doc. dra Aleksandra Matejki.

Dla uczczenia XX-lecia Polski Ludowej Oddział Warszawski zainicjował działalność popularnonaukową, która objęła wszystkie oddziały Towarzystwa. Przy współpracy organizacyjnej Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, Towarzystwa Szkoły Świeckiej oraz klubów międzynarodowej książki i prasy „Ruch” odbyło się dotychczas ok. 50 odczytów na terenie całego kraju, dalsze zaś są w przygotowaniu.

W porozumieniu ze Zrzeszeniem Prawników Polskich powołano w Szczecinie Sekcję Socjologii Prawa, stale kontaktującą się z Sekcją Socjologii Prawa w Warszawie.

W ciągu roku 1964 Zarząd Towarzystwa oraz powołana specjalnie Komisja przeprowadziły organizację III Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego. Po konsultacjach i porozumieniu z Wydziałem I PAN oraz Komitetem Nauk Filozoficznych i Socjologicznych PAN powstały następujące sekcje tematyczne: I — Społeczne Aspekty Industrializacji w Polsce Ludowej pod kierunkiem prof. dra Jana Szczepańskiego, II — Społeczne Aspekty Urbanizacji w Polsce Ludowej pod kierunkiem prof. dra S. Nowakowskiego, III — Przemiany Społeczne Wsi Polskiej pod kierunkiem doc. dra Bogusława Gałęskiego, IV — Kształtowanie się Kultury Masowej w Polsce Ludowej pod kierunkiem doc. dr Antoniny Kłoskowskiej, V — Kształtowanie się Socjalistycznego Modelu Przedsiębiorstwa Przemysłowego w Polsce Ludowej pod kierunkiem doc. dr Marii Hirszowicz oraz VI — Kształtowanie się Instytucji Życia Politycznego w Polsce Ludowej pod kierunkiem doc.

dra Jerzego J. Wiatra. Uczestnicy zjazdu nadesłali 77 komunikatów o objętości łącznej ok. 900 stron maszynopisu. Ponadto przygotowane na zjazd referaty i sprawozdania z dyskusji wejdą do przyszłego wydawnictwa pamiętnika zjazdowego, planowanego przez Zarząd Główny.

W przygotowaniach do VI Międzynarodowego Zjazdu Socjologicznego, który odbędzie się we wrześniu 1966 roku w Evian (Francja), bierze udział z ramienia ZG PTS prof. dr J. Szczepański, członek Zarządu Międzynarodowego Towarzystwa Socjologicznego. Jeden z tematów obrad na VI MTS dotyczący problemów wojny i pokoju, został zaproponowany przez Polskie Towarzystwo Socjologiczne. Oprócz prof. Szczepańskiego czynnie współpracuje z MTS doc. dr Adam Podgórecki, wiceprzewodniczący Sekcji Socjologii Prawa MTS. W czerwcu 1966 r. w Warszawie odbędzie się w porozumieniu z Wydziałem I PAN i Komitetem Nauk Filozoficznych i Socjologicznych zjazd Komitetu Socjologii Prawa MTS. Ponadto w ramach współpracy z zagranicą Towarzystwo zaprosiło do Polski w r. 1965 prof. Rene Königa, Renato Trevesa oraz Johna Madge'a. W r. 1964 przebywał na zaproszenie PTS i wygłosił kilka odczytów w różnych miastach Polski prof. dr Milton Rokeach.

Działalność oddziałów PTS

Zarząd Oddziału Warszawskiego w r. 1964 przedstawiał się następująco: przewodniczący — doc. dr Adam Podgórecki, wiceprzewodniczący — doc. dr Włodzimierz Wesołowski, sekretarz — dr Waław Makarczyk, skarbnik — dr Jerzy Szacki; członkowie: doc. dr Maria Hirszowicz, doc. dr Stefan Nowak, dr Jan Strzelecki. Oddział kontynuował uprzednią działalność płynącą kilku nurtami. Były to: zebrania naukowe, działalność naukowo-badawcza, działalność popularyzatorska.

W czasie zebrzań naukowych oddziału wygłoszono następujące odczyty: doc. dr A. Matejko: *Hutnicy na tle ich środowiska pracy*; doc. dr J. J. Wiatr: *Aspekty egalitaryzmu* (wspólnie z Polskim Towarzystwem Nauk Politycznych); doc. dr Z. Bauman: *Bieguny analizy kulturowej (w związku z rozwojem cywilizacji industrialnej)*; doc. dr M. Sokołowska: *O osobliwościach pracy kobiet*; doc. dr Z. Bauman: *Kilka uwag o procesie urbanizacji wsi*; prof. dr E. de Sola Pool: *Computer Models in Social Systems*; dr A. Siciński: *Opinie o problemach międzynarodowych jako element ideologii społeczeństwa (z wyników badań ankietowych)*; dr Roman Łyczywek: *Socjologia zawodów prawniczych* (Sekcja Socjologii Prawa); dr Waław Makarczyk: *Socjalne uwarunkowania modernizacji gospodarstw chłopskich*; dr Józef Wąsik: *Wykonanie kary dożywotniego więzienia* (Sekcja Socjologii Prawa); doc. dr S. Nowak: *Struktura społeczna w społecznej świadomości (z badań empirycznych)*; doc. dr M. Sokołowska: *Badania socjomedyczne* (Sekcja Socjologii Medycyny); dr S. Szostkiewicz: *Niektóre problemy z badań nad strukturą zakładu przemysłowego* (wspólnie z Sekcją Socjologii Przemysłu); Władysław Bieńkowski: *O prawach rozwoju społecznego*; prof. dr W. Brus: *Problemy podziału dochodu narodowego*; prof. dr M. Rokeach: *The Three Christs of Ypsilanti*; prof. dr M. Rokeach: *The Organization and Modification of Belief Systems*; doc. dr A. Matejko: *Zasady optymalizacji społecznych warunków pracy twórczej* (Sekcja Socjologii Pracy i Przemysłu wspólnie z Towarzystwem Naukowym Organizacji i Kierownictwa); mgr S. Tyrowicz: *Socjologia w III Rzeszy*; prof. dr J. Szczepański, prof. dr C. Bobrowski: *Socjologia i ekonomia — zbieżności i rozbieżności* (wspólnie z Sekcją Socjologii Pracy i Przemysłu oraz Polskim Towarzystwem Ekonomicz-

nym); doc. dr Z. Bauman: *Uwagi na marginesie badań nad kulturą masową*; doc. dr T. Pawłowski: *O pomiarze w naukach społecznych*; dr S. Chodak: *Świątynie Ghany: (z własnych badań empirycznych)*; doc. dr J. Górecki: *Rozwód a moralność* (wspólnie z Sekcją Socjologii Prawa); prof. dr J. Konorski: *Fizjologiczne podstawy zachowania człowieka* (wspólnie z Sekcją Socjologii Medycyny); prof. dr T. Kotarbiński: *Postawa humanistyczna w naukach społecznych* (wspólnie z Polskim Towarzystwem Filozoficznym).

W akcji popularyzacji wiedzy najwięcej, jak dotąd, odczytów zostało ogłoszonych przez socjologów ze środowiska warszawskiego.

Jak co roku Oddział prowadził badania terenowe na zlecenie różnych instytucji. W r. 1964 badania te były prowadzone w Koszalinie na zlecenie Wydziału Kultury Prezydium WRN, w Szczecinie na zlecenie Instytutu Zachodnio-Pomorskiego (oba te badania prowadziło Koło Naukowe Studentów Socjologii UW pod kierunkiem PTS) oraz w Puławach na zlecenie Zakładów Azotowych „Puławy”. Wstępne opracowania tych badań zostały wykonane, przesłane zleceńdawcom oraz złożone w archiwum Towarzystwa.

W czerwcu 1964 r., dla uczczenia XX-lecia Polski Ludowej, Oddział Warszawski zorganizował ogólnokrajową sesję naukową, która miała na celu podsumowanie refleksji teoretycznej w niektórych dziedzinach socjologii w okresie XX-lecia. Referaty wygłosili: prof. dr Stefan Nowakowski, doc. dr Jerzy J. Wiatr, doc. dr Bogusław Gałęski oraz dr Jan Strzelecki. Sesja zgromadziła licznych uczestników zarówno z Warszawy, jak i całego kraju. Frekwencja na zebraniach Oddziału Warszawskiego była znaczna, wynosiła od 50 do 100, a niekiedy ponad 100 osób.

Członkowie Oddziału wzięli masowo udział w III Ogólnopolskim Zjeździe Socjologicznym, na który zgłosili 35 komunikatów.

W Oddziale Krakowskim skład Zarządu w r. 1964 przedstawiał się następująco: przewodniczący — prof. dr P. Rybicki, sekretarz — mgr R. Siemieńska, skarbnik — dr E. Pietraszek, członkowie: prof. dr K. Dobrowolski, dr D. Dobrowolska, dr E. Halpern oraz dr F. Adamski z Koła PTS w Katowicach.

Odbyły się zebrania naukowe z następującymi odczytami: dr Z. Bezwiński: *O badaniach nad organizacją życia społecznego rodziny wielkomiejskiej w Krakowie*; doc. dr P. Rybicki: *O problemach ontologicznych w socjologii*; dr W. Kwaśniewicz: *Zagadnienie świadomości społecznej u współczesnej młodzieży akademickiej Uniwersytetu Jagiellońskiego*; prof. dr S. Nowakowski: *Tworzenie się społeczności miejsko-przemysłowej na Ziemiach Zachodnich*; dr A. Gella: *Antyutopia Ludwika Gumpłowicza*; prof. dr M. Rokeach: *The Structure of Attitudes*; mgr E. Halpern: *Próba socjologicznej charakterystyki przedsiębiorstwa budowlanego*.

Cztery z tych odczytów należą zgodnie z planem do cyklu poświęconego zagadnieniom przemian, dokonujących się w Polsce Ludowej. Frekwencja na zebraniach wynosiła od 20 do 40 osób. Ponadto członkowie Oddziału wzięli udział w inicjowanej przez Oddział Warszawski akcji popularyzacji wiedzy. Na III Zjazd Socjologiczny z Krakowa i Katowic przybyło 36 osób, które nadesłały 18 komunikatów.

W Lublinie w roku 1964 Zarząd Oddziału przedstawiał się następująco: przewodniczący — doc. dr J. Turowski, zastępca — dr Jerzy Molenda, sekretarz — mgr A. Bornus, skarbnik — mgr P. Kryczka oraz mgr R. Steczek ze Świdnika jako członek Zarządu. Połowa członków Oddziału to pracownicy wyższych uczelni Lublina, pozostali to pracownicy instytucji, przedsiębiorstw i urzędów, interesujących się naukowo socjologią.

Działalność Oddziału rozwijała się w trzech kierunkach: praca samokształceniowa, działalność badawcza i działalność popularyzatorska.

Publiczne odczyty i zebrania naukowe Oddział organizował zarówno samodzielnie, jak i wspólnie z innymi instytucjami. Odbyło się 10 zebrań własnych, 3 wspólnie z TNOiK, 1 z Wojewódzkim Domem Kultury.

Tematyka odczytów była następująca: mgr R. Steczek — *Rola i pozycja majstra w przedsiębiorstwie* (wspólnie z TNOiK); doc. dr A. Sarapata: *Stosunek inżynierów i techników do zawodu* (wspólnie z TNOiK); mgr W. Bugaj: *Rodzina i mieszkanie w badaniach Chombart de Lauwe*; mgr A. Turzański: *Człowiek „nowy” w środowisku pracy* (wspólnie z WDK); dr T. Kukułowiczowa: *Kobieta pracująca (przeгляд problematyki i badań)*; dr K. Doktor: *Kształtowanie się stosunków społecznych w przedsiębiorstwie*; mgr Z. Szpakowski: *Tendencje rozwojowe spółdzielczości rolniczej w Polsce*; prof. dr M. Rokeach: *Beliefs, Attitudes and Values — a Theoretical Analysis*; mgr A. Stanowski: *Kultura masowa a ruch amatorski (problematyka i program badań)*; mgr R. Kukułowicz: *O związkach między teorią działania i potrzeb — motywacji (hipoteza i jej weryfikacja na przykładzie badań załogi „Azotów”)*; dr K. Doktor: *Przemiany stosunków społecznych w zakładach przemysłowych*; mgr R. Kukułowicz: *Wysokie zarobki jako motyw zatrudniania się (badania w fabryce „Azoty” w Puławach)*; dr T. Kukułowiczowa: *Kierunki przemian rodzin chłopów-robotników (badania w fabryce „Azoty” w Puławach)*.

Działalność badawcza była kontynuacją prac socjologiczno-urbanistycznych z lat ubiegłych. Zebrane zostały materiały do badania przemian warunków społecznych oraz wzajemnego przenikania się miasta i osiedla przemysłowego w Kraśniku Lubelskim i Kraśniku Fabrycznym. W oparciu o część zebranych materiałów doc. dr J. Turowski przedstawił pracę pt. *Profile społeczne starego miasta i nowego miasta przemysłowego*. Ponadto została opracowana koncepcja i szczegółowy plan badań nad inteligencją w ramach społeczności lokalnej na przykładzie Puław.

Dzięki inicjatywie Oddziału wygłoszone zostały dwa cykle wykładów na tematy z socjologii przemysłu oraz liczne odczyty w akcji popularyzacji wiedzy socjologicznej na całym terenie województwa lubelskiego.

W Łodzi w skład Zarządu Oddziału w r. 1964 wchodziły następujące osoby: przewodniczący — prof. dr J. Szczepański, zastępca — doc. dr J. Lutyński, sekretarz — dr J. Kulpińska, skarbnik — mgr A. Borucki, ponadto doc. dr Z. Gostkowski.

Odbyły się w tym okresie zebrania naukowe z następującymi odczytami: dr P. Zakrzewski: *Zagadnienie prognozy zachowań jednostki*; doc. dr A. Kłoskowska: *Obrona kultury masowej*; dr J. Kądzielski: *Modele rewolucji kulturalnej w polskim piśmiennictwie społeczno-literackim*; dr J. Kulpińska: *Stosunek do pracy łódzkich włóknarzy*; prof. dr M. Rokeach: *Structure of Social Attitudes*; doc. dr A. Kamiński: *Nieprzystosowanie społeczne mężczyzn i chłopów*.

Na sesji XX-lecia Polski Ludowej zorganizowanej przez Radę Naukową WRN w Łodzi, a poświęconej zagadnieniom industrializacji doc. dr J. Lutyński wygłosił referat na temat przemian małego miasteczka w woj. łódzkim; na sesji zorganizowanej przez tę Radę, poświęconej zagadnieniom kultury, doc. dr A. Kłoskowska wygłosiła referat o funkcjach Łodzi w życiu kulturalnym województwa. Na sesji XX-lecia zorganizowanej przez wyższe uczelnie Łodzi referaty wygłosili: prof. dr J. Szczepański i dr T. Miller: *Przemiany społeczne i klasowe w Pol-*

sce ze szczególnym uwzględnieniem Łodzi oraz doc. dr A. Kłoskowska: *Miejsce i rola wyższych uczelni w środowisku kulturalnym Łodzi*.

Na III Zjazd Socjologiczny przybyło z Łodzi 28 osób, nadesłano 6 komunikatów.

Zarząd Oddziału w Poznaniu przedstawiał się następująco: przewodniczący — doc. dr W. Markiewicz, sekretarz — dr Z. A. Żechowski, skarbnik — dr Z. Tyszka, członkowie: prof. dr J. Burszta, prof. dr S. Kowalski. Liczebność Oddziału w Poznaniu zmniejszyła się nieco z powodu powstania Oddziału PTS w Toruniu, który przejął część dotychczasowych członków Oddziału poznańskiego.

W roku 1964 najaktywniej działała w Poznaniu Sekcja Socjologii Miasta pod kierunkiem doc. dra J. Ziółkowskiego. Na zebraniach tej Sekcji zostały wygłoszone i przedyskutowane następujące referaty: dr Z. A. Żechowski: *Spoleczno-ekologiczna struktura rozwijającego się miasteczka Kazimierz Biskupi w pow. konińskim*; dr Z. A. Żechowski: *Motywy migracji ze wsi do miasta, na przykładzie migracji w strefie przemysłowej Konina*; dr Z. Tyszka: *Z badań nad przeobrażeniami społecznymi rodziny pod wpływem uprzemysłowienia i urbanizacji, na przykładzie rejonu Konina*; mgr M. Chmara: *Z badań nad świadomością prawną mieszkańców Poznania*; mgr J. Kultuniak: *«Miasto w świadomości jego obywateli» Znanieckiego — metodyczne walory i ograniczenia*; mgr Z. Korszyński: *O sąsiedztwie przestrzennym i społecznym — na przykładzie osiedli w Warszawie*; mgr Łucja Łukaszewicz: *Problemy integracji starych i nowych robotników w zakładzie przemysłowym*; mgr J. Pieprzyk: *Zjawiska rustyfikacji w Poznaniu*.

Ponadto odbyły się odczyty publiczne na następujące tematy: mgr B. Jałowicki: *Problem alienacji władzy lokalnej w obliczu uprzemysłowienia na Dolnym Śląsku*; mgr M. Chmara: *Dwa nurty socjologii prawa*; dr Z. A. Żechowski: *Mała i wielka społeczność przemysłowa*.

Na Zjazd zgłosiło się 25 osób, nadesłano 11 komunikatów.

Zarząd nowo powstałego w r. 1964 Oddziału w Toruniu przedstawia się następująco: przewodniczący — prof. dr T. Szczurkiewicz, sekretarz — dr J. Sztumski, skarbnik — mgr S. Kowalski.

Na zebraniach naukowych wygłoszono następujące odczyty: prof. dr T. Szczurkiewicz: *Krytyka zasadniczych stanowisk ontologicznych w teorii grup społecznych*; mgr S. Kowalski: *Teoria typów idealnych Maxa Webera*; dr J. Sztumski: *Rozważania wokół bodźców kształtujących wydajność pracy — próba systematyzacji*.

Z Torunia na Zjazd przybyły 4 osoby, nadesłano 2 komunikaty.

We Wrocławiu skład Zarządu Oddziału jest następujący: przewodniczący — doc. dr S. Gołachowski, zastępca — dr B. Garyga, sekretarz — dr B. Jałowicki.

Odbyły się zebrania naukowe z odczytami następujących osób: doc. dr S. Gołachowski: *Problemy urbanizacji wsi*; doc. dr J. Ziółkowski: *Spoleczne problemy industrializacji w Poznaniu*; dr T. Jankowski: *Problemy socjologiczne ludności dwuzawodowej na tle produkcji rolnej strefy podmiejskiej Wrocławia*.

Ponadto Oddział brał udział w sesji socjologii miasta, zorganizowanej w lutym 1964 r. przez Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Architektury WRN we Wrocławiu.

Na Zjazd przybyło 8 osób, nadesłano 2 komunikaty.

* * *

„The Polish Sociological Bulletin”, wydawany przez Towarzystwo, wychodzi obecnie jako półrocznik. Na rok 1965 przygotowywany jest rozszerzony numer, poświęcony XX-leciu Polski Ludowej. Dalszy numer będzie poświęcony III Ogólnopolskiemu Zjazdowi Socjologicznemu.

A. Rudzińska

STUDIA SOCJOLOGICZNE NA UNIWERSYTECIE ŁÓDZKIM W 1964/1965 ROKU

Kierunek socjologiczny w Uniwersytecie Łódzkim jesienią 1961 r. został przeniesiony z Wydziału Historyczno-Filozoficznego na Wydział Ekonomiczny, który powstał po połączeniu Uniwersytetu z Wyższą Szkołą Ekonomiczną. Na kierunku tym w roku akademickim 1964/1965 studiowało ok. 160 studentów. Od roku 1961 na pierwszy rok studiów przyjmuje się przeszło 30 osób spośród 150—180 zgłaszających się kandydatów. W związku z przeniesieniem kierunku na Wydział Ekonomiczny opracowano w 1962 roku nowy program studiów określony przez Komisję powołaną przez Ministerstwo jako socjologia pracy (w dokumentach oficjalnych nosi nazwę: Kierunek organizacji pracy i socjologii przemysłu, wprowadzoną w 1961 r.). Program ten ma za zadanie przygotować absolwentów do pracy w określonych dziedzinach zawodowej działalności, podczas gdy program dawny, wprowadzony w 1957 r., miał charakter w większym stopniu teoretyczny. W roku akademickim 1964/1965 według nowego programu studiowali studenci I, II i III roku, według programu wygasającego — studenci IV i V roku.

Nowy program przewiduje wprowadzenie różnych specjalizacji. Specjalizację zasadniczą stanowi socjologia przemysłu, której został podporządkowany cały tok studiów. Absolwenci tej specjalizacji pracować będą głównie jako socjologowie przemysłu, między innymi jako socjologowie zakładowi. Obok specjalizacji z socjologii przemysłu w roku akademickim 1965/1966 uruchomiona zostanie specjalizacja w zakresie pracy kulturalno-oświatowej.

Trzon studiów poprzedzających specjalizację stanowią przedmioty socjologiczne i niesocjologiczne. Głównymi przedmiotami socjologicznymi, z którymi student zapoznaje się na pierwszych latach studiów, są: wstęp do socjologii, historia socjologii i myśli społecznej, metodyka badań społecznych w socjologii, socjologia rozwoju społecznego, psychologia społeczna, socjologia pracy. Przedmioty niesocjologiczne dostarczają studentowi wiedzy humanistycznej i ekonomicznej, potrzebnej socjologowi. Są to: historia społeczno-gospodarcza, logika z metodologią, psychologia ogólna, matematyka, statystyka z elementami demografii, ekonomia polityczna (w ciągu 2 lat), teoria organizacji i zarządzania, główne zagadnienia marksistowskiej filozofii, polityka gospodarcza.

Specjalizacja dokonuje się w oparciu o przedmioty socjologiczne i niesocjologiczne. Spośród przedmiotów socjologicznych na specjalizacji z socjologii przemysłu główną rolę odgrywa przedmiot: socjologia zakładu przemysłowego. W skład przedmiotów niesocjologicznych na tej specjalizacji wchodzi przedmioty ekonomiczne, a także psychologia i prawo pracy.

Program przewiduje ponadto 300 godzin wykładów monograficznych. Wykłady te mają zapoznać studentów z warsztatem naukowo-badawczym i ułatwić im wybór specjalizacji; a po jego dokonaniu pogłębić ją. Studentów wszystkich lat obowiązuje wysłuchanie 2 godzin tygodniowo wykładu monograficznego według własnego wyboru.